

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Srijinul oferit de Comisia Europeană pentru această publicație nu constituie o interferență în conținutul acesteia, care reflectă exclusiv punctul de vedere al autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

STUDIU

EVALUAREA MOBILITĂȚILOR ERASMUS+. IMPACTUL

ERASMUS STUDENT NETWORK

ASUPRA CALITĂȚII MOBILITĂȚILOR ERASMUS+

**STUDIU: EVALUAREA MOBILITĂȚILOR ERASMUS+. IMPACTUL ERASMUS
STUDENT NETWORK**

ASUPRA CALITĂȚII MOBILITĂȚILOR ERASMUS+

*Autor: Cristina Voroneanu
Reprezentantul studenților în cadrul
Experților în Reforma Învățământului Superior*

Chișinău, 2019

CUPRINS

- 1. Introducere**
- 2. Metodologie**

3. Rețeaua studenților Erasmus Student Network

4. Rezultatele cercetării

4.1 Motivația studenților de a aplica pentru o mobilitate academică

4.2 Sursele de informare a studenților privind mobilitățile academice Erasmus+

4.3 Impactul ESN asupra nivelului de satisfacere a studenților față de mobilitate

6. Concluzii și Recomandări

INTRODUCERE

Mobilitățile academice Erasmus+ reprezintă o oportunitate pentru studenți de a studia într-o universitate din străinătate, de a cunoaște un alt sistem de învățământ și a se familiariza cu noi modalități de predare, de a acumula experiență de lucru sau voluntariat într-o altă țară și de a călători etc.

Erasmus+ contribuie la dezvoltarea abilităților practice a studenților și nivelul de angajare a acestora în câmpul muncii. Conform studiului „**The Erasmus Impact Study: Effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalisation of higher education institutions**”, rata de șomaj printre beneficiarii programului este cu 23% mai joasă decât printre tinerii care nu au beneficiat de mobilitățile Erasmus. Studiul indică că 64% dintre angajatori consideră un avantaj experiența de studiu sau lucru în străinătate. De asemenea, studenții care au beneficiat de mobilități au o mai mare probabilitate de a fi angajați într-o țară străină. 1 din 3 studenți Erasmus care au făcut un internship în străinătate, au fost ulterior angajați de compania sau instituția gazdă unde au făcut stagierea.¹

Eficiența și beneficiile mobilităților Erasmus+ sunt determinate de o serie de factori, printre care nivelul de satisfacție a studenților Erasmus+ cu privire la calitatea studiilor și organizarea vieții studențești în instituția de învățământ gazdă, nivelul de pregătire a studentului pentru experiența Erasmus (informația oferită de instituția de învățământ primară și universitatea gazdă) și de integrare în comunitatea instituției gazde (conexiunile interumane, suportul acordat de administrație și organizațiile studențești).

Acest studiu își propune să determine în ce măsură organizația alumnilor programului Erasmus - Erasmus Student Network (ESN) - și alte organizații similare, contribuie la integrarea și acomodarea studenților în cadrul mobilităților academice. Astfel, studiul își propune să determine necesitatea acestei organizații în Republica Moldova.

METODOLOGIE

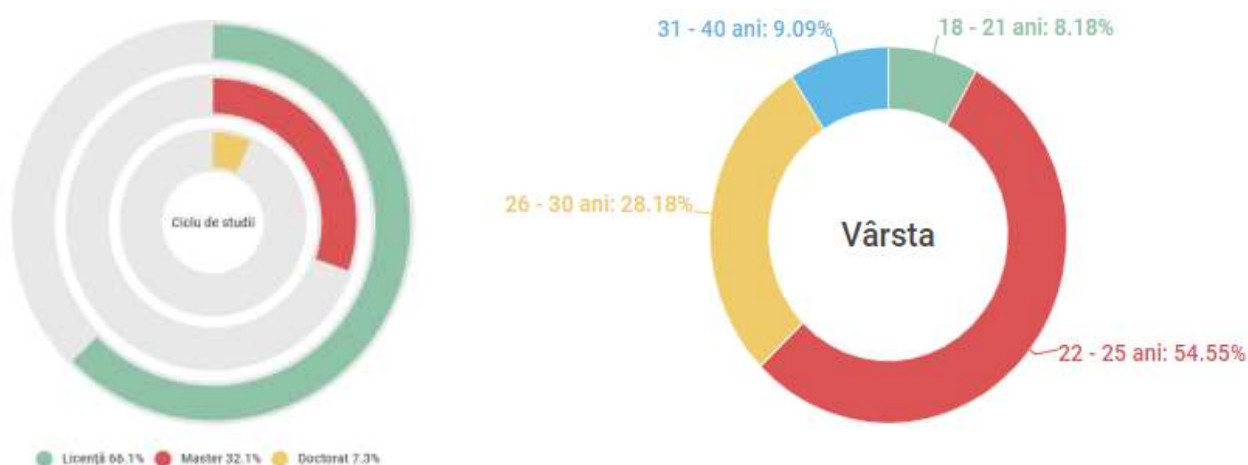
Studiul a fost realizat prin analiza cantitativă și calitativă. Au fost analizate rapoartele organizației Erasmus Student Network privind mobilitățile Erasmus, chestionați peste 100 de studenți din Moldova care au beneficiat de programul Erasmus și s-au realizat interviuri cu studenți locali și internaționali.

---

¹ The Erasmus Impact Study: Effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalisation of higher education institutions <https://ec.europa.eu/education/> (accesat 10.10.2018)

Studiul cantitativ s-a realizat pe un eșantion de **110 respondenți**, reprezentanți a 18 universități din Republica Moldova, inclusiv Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul și Universitatea de Stat „Aleco Russo” din Bălți. Cea mai mare parte dintre studenții chestionați și-au făcut sau își fac studiile la Universitatea de Stat din Moldova (34,9%), Universitatea Tehnică din Moldova (25,7%), Academia de Studii Economice din Moldova (10,1%), Universitatea Liber Internațională din Moldova (8,3%) și Universitatea Agrară din Moldova (8,3%).

Majoritatea studenților chestionați au participat la programul Erasmus în perioada 2014 – 2017, în ciclul I de studii (66,1 %). 32,1% dintre studenții chestionați au beneficiat de programul Erasmus în ciclul II (masterat) și 7,3% în ciclul III de studii (doctorat).² Astfel, cea mai mare parte dintre respondenți (54,5%) se includ în categoria de vârstă 22 - 25 ani.

Principalele destinații ale studenților chestionați sunt: România, Franța, Belgia, Spania, Italia, Portugalia etc.

² 5 dintre respondenți au participat în mobilități academice pe parcursul a două cicluri de studiu (ex. licență și masterat).

Rezultatele chestionării și concluziile deduse prin această metodă au fost analizate în cadrul interviurilor organizate ulterior cu studenți locali și internaționali, participanți ai programului Erasmus+.

REȚEAUA STUDENȚILOR ERASMUS STUDENT NETWORK

Erasmus Student Network (ESN) este o rețea a alumnilor și voluntarilor Erasmus care oferă suport studenților străini pentru a se acomoda în țara, orașul și universitatea gazdă.

ESN este cea mai mare asociație studențească din Europa. Asociația a fost fondată la date de 16 octombrie 1989 și înregistrată oficial în 1990. În prezent, rețeaua ESN este activă în peste 900 de instituții de învățământ superior din 40 de state din Uniunea Europeană și țările partenere ale programului Erasmus+. În cadrul asociației activează peste 40 000 de studenți, dintre care 15 000 sunt membri activi. Peste 220 000 de studenți străini sunt asistați anual de voluntarii ESN.³

15,000 membri activi

40,000 voluntari

220, 000/an studenți asistați

Activitatea Erasmus Student Network (ESN) este finanțată din cotizațiile de membru, donații, proiecte (granturi), finanțări publice (Comisia Uniunii Europene, guverne naționale, universități) ș.a. Bugetul ESN pentru anul 2017 a constituit **1 133 227 euro**.⁴

În Republica Moldova nu există în prezent o organizație similară care ar oferi suport studenților străini care își fac studiile în țara noastră. Studenții internaționali sunt asistați de departamentele de Relații Internaționale (RI) și, în unele cazuri, de asociațiile și organizațiile studențești din cadrul universității. Personalul departamentelor de RI nu este mare și dacă numărul studenților va continua să crească, aceștia vor întâmpina dificultăți în susținerea și gestionarea studenților străini.

De asemenea, studenții străini nu se simt confortabil să îi deranjeze pe reprezentanții departamentelor de RI cu probleme logistice. Aceștia sunt de regulă cadre didactice și sunt ocupați cu diverse activități. Din acest motiv studenții străini, întâmpină dificultăți nu doar la

³ Pagina web a rețelei Erasmus Student Network <https://esn.org/about> (20.10.2017)

⁴ Raportul anual a rețelei Erasmus Student Network pentru 2016-2017 <https://esn.org/annual-report> (accesat 20.10.2017)

nivel administrativ (cazare, înrolare etc.), dar și navigare prin oraș (uneori pentru a ajunge la ore), precum și în stabilirea unor relații cu studenții locali.

„Mi-ar fi plăcut să fie studenții ceva mai implicați, pentru că e diferit să ceri ajutor oficial de la persoanele care se ocupă de toate actele tale, decât să ceri ajutorul unor studenți care trec prin aceleași lucruri ca și tine, au aceleași interese și până la urmă poți discuta cu ei la o cafea, nu într-un birou.”⁵

Elena Diana Strătilă, România, student Erasmus la USMF

În 2016 a existat o tentativă de constituire a Erasmus Student Network în Moldova, în cadrul proiectului „Mobilitate pentru o mai bună învățare”, dar activitatea de înregistrare a organizației a fost sistată după ce proiectul a luat sfârșit. În 2018 tentativa a fost reluată. Un grup de studenți, de la mai multe universități din Republica Moldova, s-au mobilizat cu intenția de a crea Erasmus Student Network Moldova. Aceștia au depus cerere de aderare la ESN Internațional și urmează să înceapă o activitate mai amplă în semestrul II din anul de studii 2018-2019. Grupul de inițiativă planifică să își desfășoare activitatea în comun, printr-o organizație unică, cu reprezentanțe în fiecare universitate din țară.

---

⁵ Interviu realizat de autoare pe 15.11.2018.

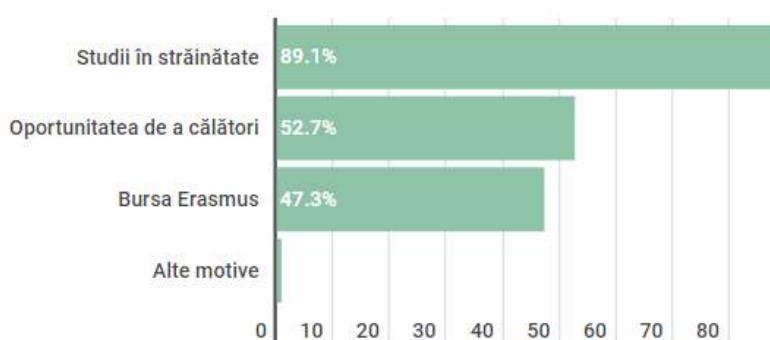
REZULTATELE CERCETĂRII

Învățământul superior din Republica Moldova a început să beneficieze de oportunitățile Uniunii Europene în anul 1994, atunci când s-a alăturat programului de mobilitate științifică și cercetare Tempus. În perioada 2007 - 2014, universitățile din Republica Moldova au participat la Programul Erasmus Mundus, care oferea mobilități academice pentru studenții de la ciclul II și III). Începând cu 2014, Moldova s-a alăturat noului Program pentru Educație Erasmus+, care reunește șapte programe ale UE: Lifelong Learning (Învățare pe tot parcursul vieții), Youth in Action (Tineret în acțiune), Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink și Programe de Cooperare cu Țările Industrializate în Domeniul Învățământului Superior.⁶ Astfel, instituțiile de învățământ din Republica Moldova beneficiază de programe de mobilitate academică pentru cadre didactice și studenți din ciclul I, II și III de învățământ.

În continuare, analizăm motivația studenților de a participa la aceste programe, sursele de informare privind acestea și rolul organizațiilor precum Erasmus Student Network în buna desfășurare a programelor de mobilitate.

4.1 Motivația studenților de a aplica pentru o mobilitate academică

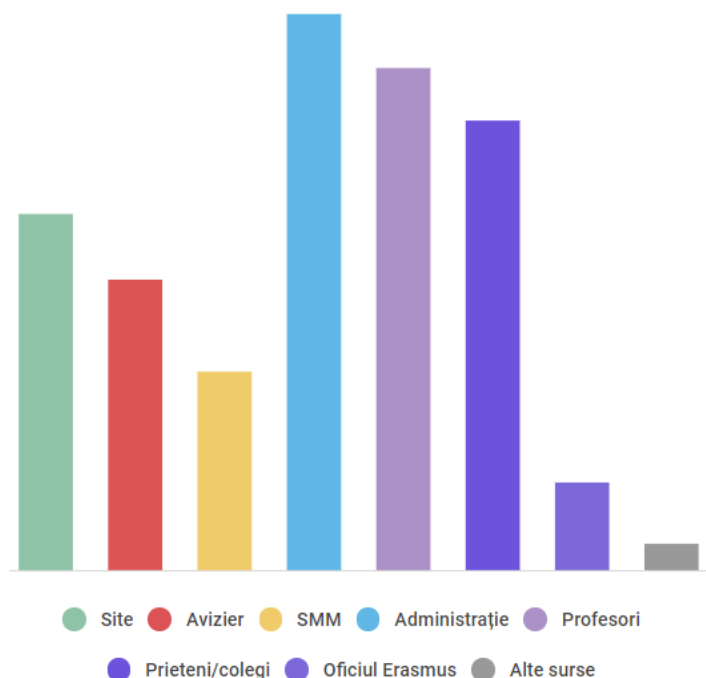
Principala motivație a studenților de a aplica la programele de mobilitate Erasmus o reprezintă oportunitatea de a studia la o universitate din străinătate (89,1 % din respondenți). Posibilitatea de a călători este a doua cauză, ca importanță, care determină studenții să aplice pentru un program de mobilitate, urmată imediat de bursa Erasmus, care permite studenților să studieze și să călătorească în străinătate indiferent de posibilitățile lor financiare.

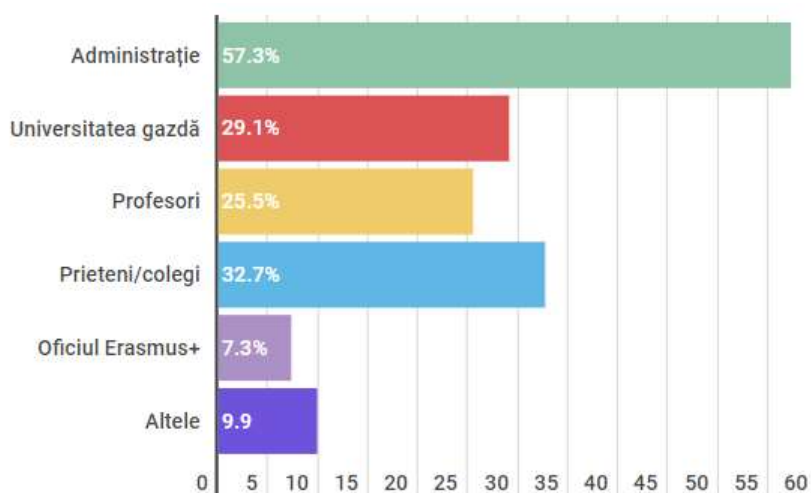
⁶ Spânu S. Aportul programelor europene la reformarea sistemului național de educație. În: Administrarea publică: Relații internaționale și integrare europeană. p. 103
<http://aap.gov.md/files/publicatii/revista/articole/90/ro/Spinu.pdf> (accesat 25.10.2018)

4.2 Sursele de informare a studenților privind mobilitățile academice Erasmus+

Majoritatea studenților au aflat de posibilitatea de a aplica la un program de mobilitate academică Erasmus din surse oficiale - administrația, avizierul și/sau site-ul universității/facultății (sau pagina universității/facultății de pe rețelele de socializare). 32,7 % din studenți au fost informați de prietenii și colegii lor, iar 25,5% de profesori.

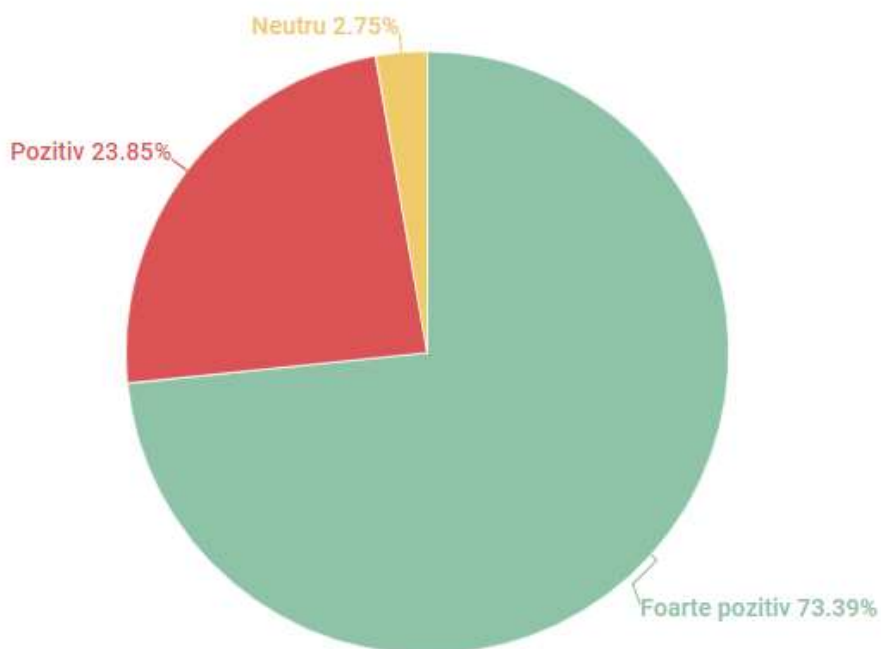
Despre programul de mobilitate la care au aplicat, studenții s-au informat în primul rând de la administrația facultății/universității din țara de origine, dar și din țara gazdă. Profesorii, colegii și prietenii au constituit, de asemenea, importante surse de informare.

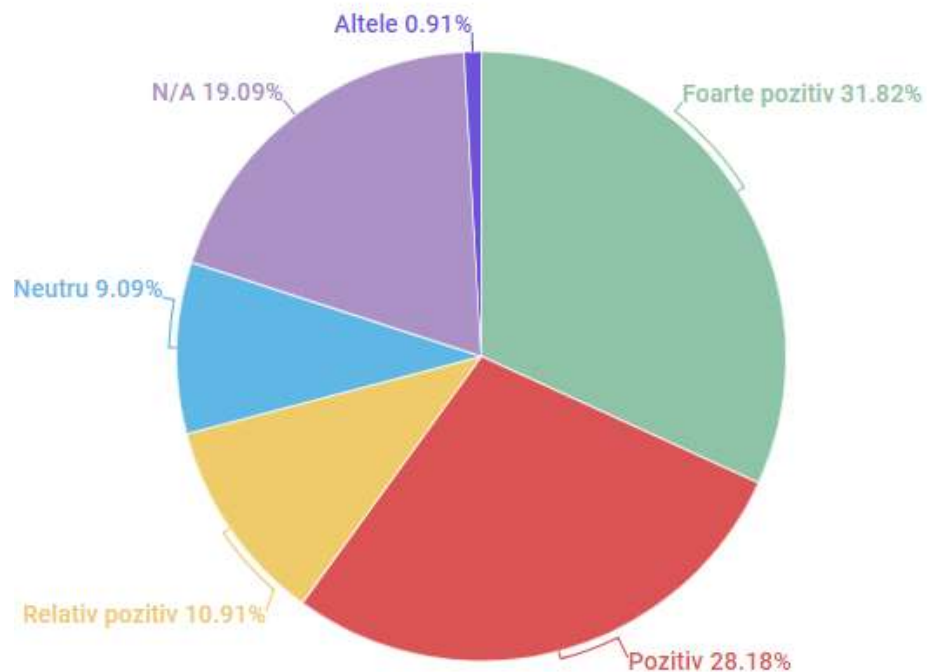

4.3 Impactul ESN asupra nivelului de satisfacere a studenților față de mobilitate

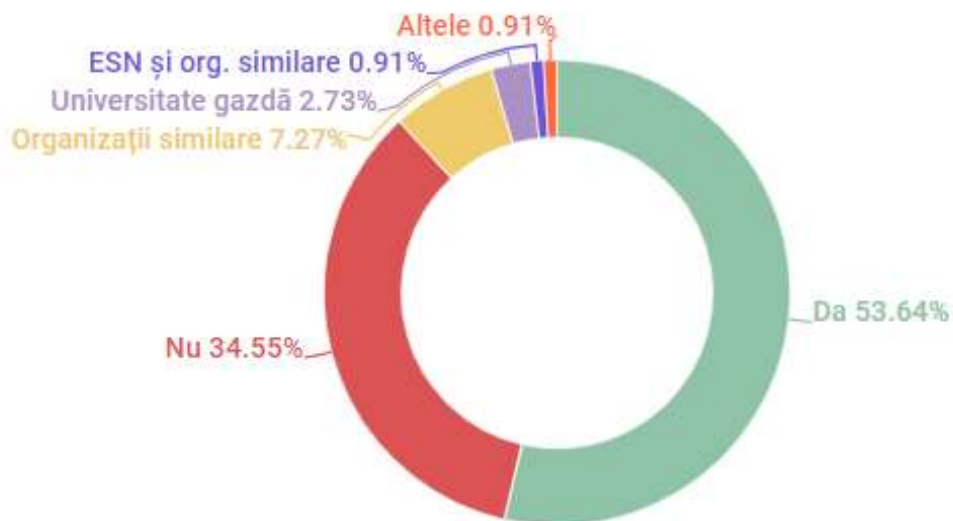
Mai mult de jumătate (73,4%) dintre studenții care au participat la sondaj au clasificat experiența de mobilitate în cadrul programului ca fiind foarte pozitivă. 23,9 % au catalogat experiența precum pozitivă și doar 2,8% (ceea ce constituie 3 din 100 respondenți) au o atitudine neutră (nici pozitivă, nici negativă). Nici unul dintre respondenți nu a clasificat experiența Erasmus ca negativă sau foarte negativă.

Mai mult de jumătate dintre respondenți (60 % sau 66 de respondenți din 110) consideră că **Erasmus Student Network (ESN)** a influențat pozitiv mobilitate lor academică. 31,8% din studenții au catalogat impactul ESN ca fiind „extrem de pozitiv”, 28,2% ca „pozitiv” și 10,9% „relativ pozitiv”. Doar 9,1% (10 respondenți din 110) susțin că ESN nu a influențat în nici un mod experiența Erasmus. Alți 19,1% nu au beneficiat de suportul ESN sau a unei organizații similare.

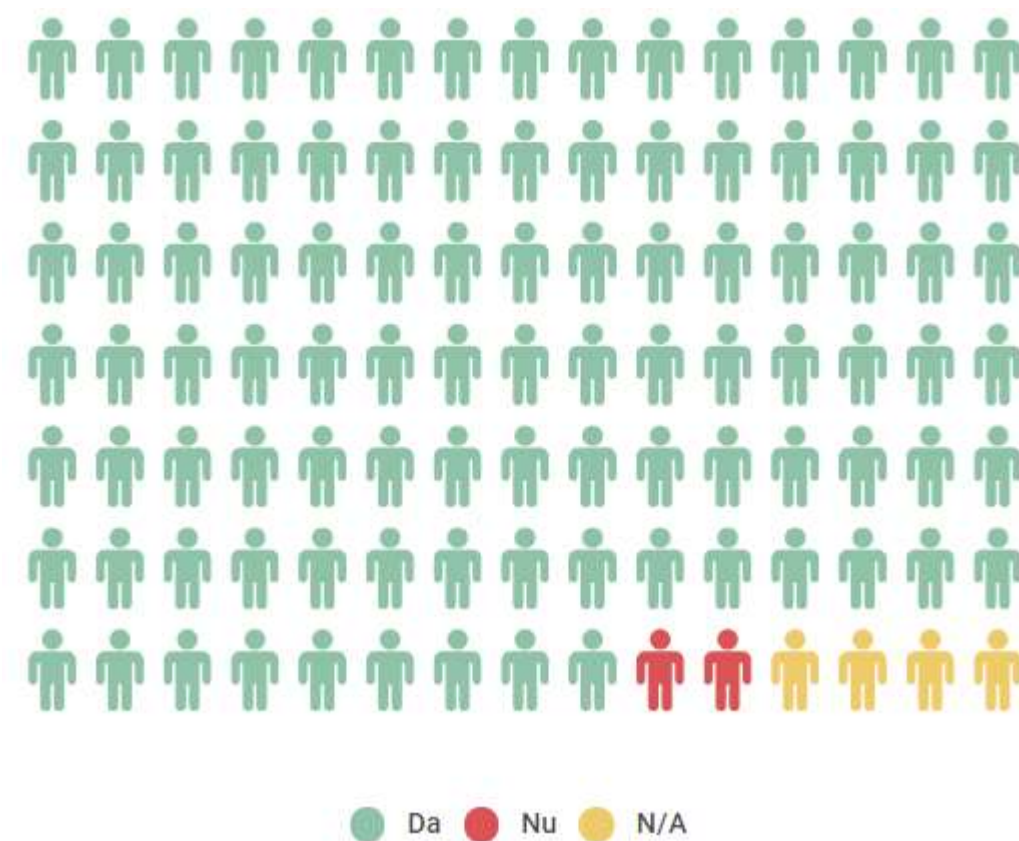

În total de suportul Erasmus Student Network au beneficiat 53,6% dintre studenții chestionați. Alți 7,3 % au beneficiat de suportul unor organizații similare (ex. Erasmus Family, Asociația/Consiliul Studenților) din universitatea gazdă. Un respondent a beneficiat de suportul ambelor organizații și alți trei de suportul departamentului de Relații Internaționale și coordonatorul de la universitatea gazdă.

Secțiunile ESN din statele și universitățile gazdă a studenților chestionați i-au ajutat să se acomodeze cu noul sistem, să cunoască cultura locală și cultura studenților străini de la universitatea gazdă (prin excursii, serate culturale), să socializeze și să se integreze în comunitatea studențească (prin petreceri, serate de socializare etc.). 47,3% de studenți au beneficiat de un student ghid („buddy”) care i-a ajutat să se orienteze în universitatea și țara gazdă, iar 60% de respondenți au beneficiat de cardul ESN (reduceri, promoții etc.).

95,4 % (104 din 110) dintre respondenți consideră că Republica Moldova are nevoie de o structură similară - Erasmus Student Network Moldova.

Aceasta ar ajuta studenții străini care învață în Moldova să se acomodeze mai ușor, să cunoască sistemul de învățământ local și să se bucure în general de o experiență frumoasă în țara noastră:

„Avem nevoie de ESN în Moldova pentru ca studenții Erasmus care vin la noi în țară să beneficieze de suport pe parcursul adaptării, călătorii organizate, ieșiri în comun, o mai apropiată înțelegere a culturii și vieții în țară, în general să beneficieze măcar de o parte din ceea ce beneficiază studenții din Moldova care pleacă cu Erasmus. La fel, asta ar arata

*interesul nostru pentru Erasmus și poate s-ar mari numărul de burse pentru studenții incoming”.*⁸

Olivia Gheorghîța, Universitatea de Stat din Moldova

*„Studenții internaționali ar beneficia foarte mult pe urma unei asemenea organizații, și cred că ar fi mai mult decât necesară, deoarece studenții nu sunt foarte implicați și ar fi de ajutor să existe câteva persoane care să fie dispuse să ajute”.*⁹

Elena Diana Strătilă, România, student Erasmus la USMF

*„Cu siguranță, e fain că se încearcă să se o organizație ESN locală. Se poate de organizat excursii comune, petreceri etc... în funcție de câți studenți străini aveți.”*¹⁰

Lukas Mihalec, Slovacia, student Visegrad Fund

Erasmus Student Network poate constitui un suport nu doar pentru studenții străini, dar și pentru studenții locali care pleacă în mobilități. *„Cred că ESN trebuie să ajute și studenții din Republica Moldova (...) Când am plecat în mobilitate nu cunoșteam foarte multe detalii, inclusiv despre documentele pe care trebuie să le pregătesc. Am pierdut mult timp să perfectez diferite acte, ca apoi să fiu informată că nu sunt necesare (...) Anul acesta doresc să ajut studenții care vor pleca în mobilitate în Portugalia, unde am fost eu. Am propus administrației facultății în care îmi fac studiile să le ofere datele mele de contact studenților care vor aplica, în caz că vor avea întrebări”.*¹¹

Cristina Carmanu, Universitatea de Stat din Moldova

---

⁸ Interviu realizat de autoare pe 10.11.2018.

⁹ Interviu realizat de autoare pe 15.11.2018.

¹⁰ Interviu realizat de autoare pe 15.11.2018.

¹¹ Interviu realizat de autoare pe 4.11.2018.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Erasmus Student Network (ESN) contribuie pozitiv la experiența studenților care participă în programele de mobilitate Erasmus și alte programe similare. ESN ajută studenții să se acomodeze în instituția și țara gazdă, să se integreze în comunitatea studentescă și să își facă prieteni, să cunoască alături de alți tineri internaționali cât mai multe culturi și astfel să trăiască cu adevărat o experiență internațională. În acest mod ESN influențează atitudinea și nivelul de satisfacere a beneficiarilor cu privire la programele Erasmus, precum și contribuie la imaginea instituției și statului gazdă.

O organizație precum ESN ar avea un impact pozitiv în promovarea imaginii Republicii Moldova și încurajarea studenților străini de a participa la programele de schimb academic cu instituțiile de învățământ din țara noastră.

La moment studenții străini din Moldova dispun doar de susținerea departamentelor de Relații Internaționale și, în unele cazuri, ale organizațiilor studentești din instituțiile de învățământ superior. Rețeaua Erasmus Student Network ar putea constitui un suport pentru acestea în ghidarea și informarea studenților internaționali. Abordarea „de la student la student” ar facilita comunicarea cu aceștia și ar încuraja participarea studenților internaționali în activitățile studentești.

De asemenea, rețeaua ar constitui o sursă de informare și pregătire pentru studenții din Republica Moldova. ESN ar putea distribui informația privind mobilitățile disponibile pentru studenții din Moldova, procesul de aplicare, dar și sfaturi din propria experiență. Studenții sunt mai predispuși să adreseze multe întrebări, chiar și foarte tehnice sau banale, unei persoane de aceeași vârstă și care a trecut printr-o experiență similară.

Rețeaua Erasmus Student Network nu se poate constitui și dezvolta separat de instituțiile de învățământ din Moldova. Pentru ca ESN să își desfășoare activitate și în Moldova este necesar de suportul administrației (spațiu și autorizație pentru desfășurarea activităților, susținerea financiară a unor activități etc.) și a departamentului de Relații Internaționale în special (furnizarea de informație cu privire la numărul și datele de contact a studenților internaționali, dar și informație cu privire la mobilitățile disponibile pentru studenții locali). Prin suportul oferit universitățile din Moldova ar investi în promovarea programului Erasmus+ printre studenții locali și a propriei imagini printre universitățile străine, astfel sporind numărul parteneriatelor cu acestea.

BIBLIOGRAFIE

1. The Erasmus Impact Study: Effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalisation of higher education institutions <https://ec.europa.eu/education/> (accesat 10.10.2018);
2. Raportul anual a rețelei Erasmus Student Network pentru 2016-2017 <https://esn.org/annual-report> (accesat 20.10.2017);
3. Pagina web a rețelei Erasmus Student Network <https://esn.org/about> (20.10.2017);
4. Spânu S. Aportul programelor europene la reformarea sistemului național de educație. În: Administrarea publică: Relații internaționale și integrare europeană. P. 103 <http://aap.gov.md/files/publicatii/revista/articole/90/ro/Spinu.pdf> (accesat 25.10.2018).